

Permakultúra – prírodné záhrady

envi.stromzivota.sk

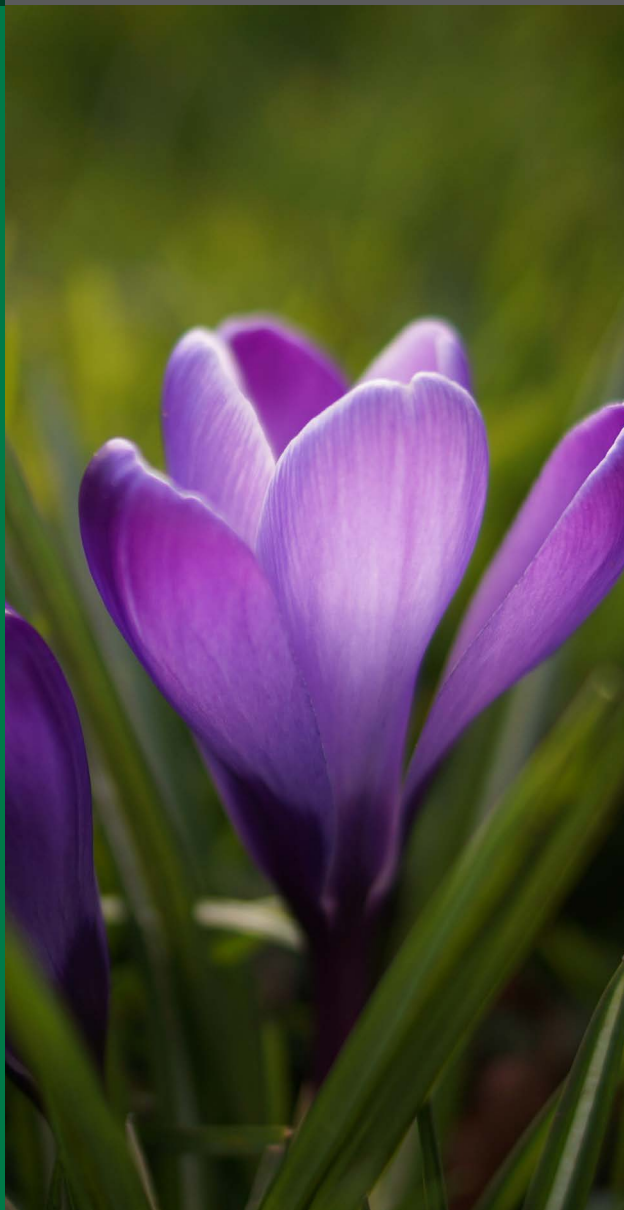

ENVI-MOBILE: Integration of mobile learning into environmental education fostering local communities' development

2014-1-SK01-KA200-000481
ERAZMUS+ Programme

Projekt je kofinancovaný Európskou Úniou,
z programu Erasmus+.

SK

EVOKÁCIA

Cieľ aktivity: Definovať pojem permakultúra na príklade vlastností permakultúrnej záhrady.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Na tabuľu napíšeme pojem PERMAKULTÚRA (PERMAKULTÚRNA / PRÍRODNÁ ZÁHRADA) a spýtame sa žiakov, či sa s týmto pojmom už stretli.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Stretol sa už niekto z vás s pojmom permakultúra? (Krátky čas na premyslenie). Pokiaľ nie, tak sa dnes o nej dozvieme viac.

KROK 2.

Stručný popis aktivity:

Učiteľ ukáže žiakom dva obrázky. Na jednom je zobrazené permakultúrne bývanie (Obrázok A) a na druhom obyčajný rodinný dom (Obrázok B). Žiaci vyjadria svoj názor na rozdiely medzi obrázkami. Žiaci majú za úlohu vybrať vhodné charakteristiky, ktoré nastriháme vopred (Príloha 2). Uskutočníme krátku kontrolu a dovysvetľujeme prípadné nejasnosti.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Teraz si prezrite tieto dva obrázky. Aké sú medzi nimi rozdiely? Pomôžte si lístočkami.

Pomôcky (všetko, čo budete na hodine potrebovať): Obrázok A a B, Príloha 1 a 2

Čas (max. 40 min.): 10 minút

Poznámky: Informácie o permakultúre (pre učiteľa) sú v krátkosti v Prílohe 1.

UVEDOMENIE

Ciel aktivity: Žiaci si vyskúšajú praktické princípy permakultúrneho hospodárenia v modelovej záhrade.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Učiteľ rozdelí žiakov do skupín v závislosti od ich počtu v triede. Každá skupina si na flipový papier nakreslí modelovú záhradu podľa predlohy v Prílohe 2.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Rozdeľte sa do skupín, v ktorých budete spoločne pracovať. Na papier nakreslite modelovú záhradu.

KROK 2.

Stručný popis aktivity:

Rozdáme žiakom sadu lístočkov s názvami jednotlivých prvkov, ktoré môžu do svojej permakultúrnej záhrady umiestniť (Príloha 2). Sú tri kategórie záhradných prvkov (žiaduca – vhodné – nevhodné). Učiteľ má k dispozícii nerozstrihnutú tabuľku – v ľavom stĺpci sú prvky žiaduce, uprostred vhodné a vpravo nevhodné. Žiaci by do svojej záhrady mali umiestniť iba prvky žiaduce a vhodné. Pokiaľ si nie sú istí, učiteľ žiakom poradí. Zvolené prvky žiaci umiestnia do svojej záhrady a pokúsia sa ich aj nakresliť tak, ako by to spravil záhradný architekt.

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Do záhrady umiestnite prvky, ktoré sú napísané na lístočkoch. Vašou úlohou je vybrať tie prvky, ktoré patria do permakultúry – prírodnej záhrady. Tieto prvky potom zakreslite na papier tam, kde by ste ich v záhrade umiestnili.

Pomôcky (všetko, čo budete na hodine potrebovať): Príloha 2, farbičky, flipový papier

Čas (max. 40 min.): 20 – 25 minút

Poznámky: Žiaci môžu zaradiť do svojej záhrady podľa svojho uváženia aj ďalšie prvky, zodpovedajúce princípom permakultúrneho hospodárenia (rozvod dažďovej vody, sedacie a hracie prvky z neopracovaného dreva, vrbovisko a prútené stavby, záhony, ovocné stromy atď.).

REFLEXIA

Ciel' aktivity: Žiaci predstavujú svoj návrh spolužiakom a vyberú z modelového príkladu riešenie vhodné pre miestne praktické využitie.

KROK 1.

Stručný popis aktivity:

Žiaci stručne predstavujú svoje riešenia modelovej záhrady a zvolia si jeden prvok, ktorý by bolo možné realizovať v konkrétnej záhrade / priestore (napríklad školská alebo domáca záhrada, verejný priestor).

Inštrukcie (čo chcete povedať žiakom):

Všetci autori teraz krátko predstavujú svoj záhradný návrh, z ktorého vyberiete jeden konkrétny prvok, ktorý vás zaujal a ktorý by mohol byť zrealizovaný v niektorej konkrétnej záhrade alebo parku.

Pomôcky (všetko, čo budete na hodine potrebovať): podklady z predošlých krokov

Čas (max. 40 min.): 5 – 10 minút

Poznámky: Zvlášť vhodné pri návrhoch praktickej realizácie je využiť ako príklad školskú záhradu, či niektoré verejne prístupné miesto v obci (park, námestie). Niektoré menšie návrhy (vyvýšený záhon, vrbovisko, nádrž na dažďovú vodu) je možné neskôr v rámci vyučovania ďalej rozvíjať či dokonca realizovať.

Príloha 1

Permakultúra je nový spôsob myslenia, tvorivý, inteligentný a uvedomelý dizajn, meniaci súčasné neefektívne a deštruktívne formy, ktorými si ľudstvo zabezpečuje svoje životné potreby a využíva planétu Zem. Hlavným cieľom je zabezpečiť blahobyt človeka tak, aby to nebolo na úkor ostatných ľudí, životného prostredia, rastlín a zvierat. Anglické slovo "Permaculture" sa skladá z dvoch slov - permanent a agriculture. "Permanent" znamená permanentný, trvalý. Neznamená to však len trvalo udržateľné poľnohospodárstvo, ale aj permanentnú kultúru, pretože žiadna spoločnosť nemôže prežiť bez trvalo udržateľného a etického využívania krajiny.

Základné princípy permakultúry zostávajú rovnaké po celom svete, ale menia sa použité techniky podľa klímy, zloženia pôdy, dostupných zdrojov a v neposlednom rade podľa potrieb ľudí, ktorým má dizajn slúžiť.

To najlepšie na permakultúrnom dizajne je, že sa nesnaží ľudí nútiť k niečomu len preto, že je to dobré pre životné prostredie. Tak by to naozaj nefungovalo, pretože je v ľudskej povahe sledovať vlastné záujmy na prvom mieste, za každú cenu. Tvorcovia permakultúry to dobre vedeli, preto vymysleli niečo, čo každý bude robiť hlavne pre seba, pre vlastné dobro a zisk. Všetky permakultúrne techniky sú totiž zvyčajne lacnejšie ako tie ostatné, ľahko aplikovateľné aj pochopiteľné, ich použitím sa šetrí čas, práca i peniaze. Ochrana a zlepšovanie životného prostredia je ako bonus - niečo, čo je prirodzeným a neoddeliteľným vedľajším produktom permakultúry.

Zdroj: www.ekozahrady.com

Obrázok A

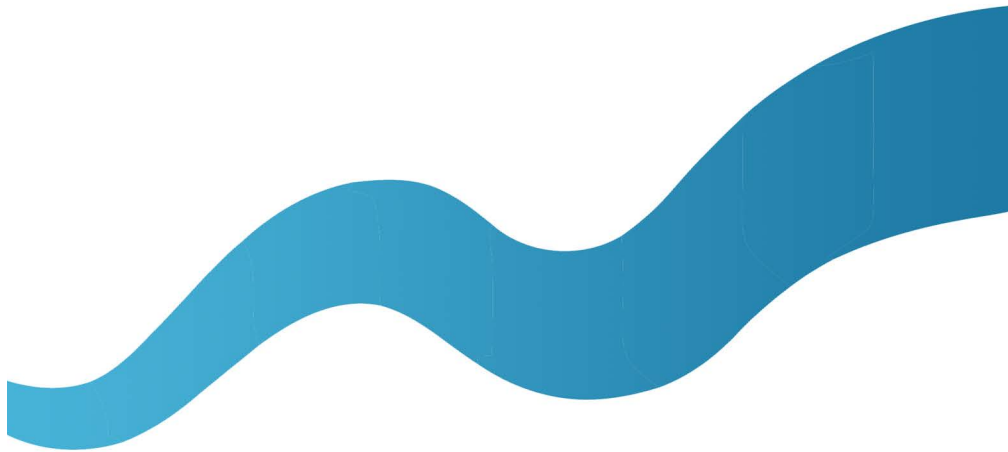
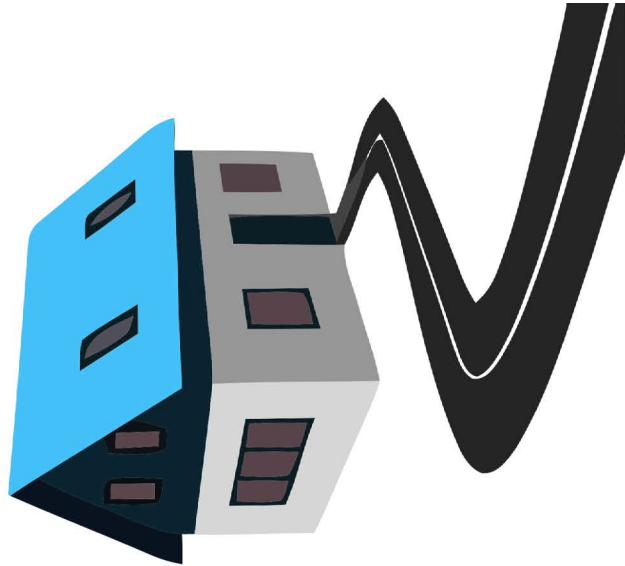

Obrázok B

Príloha 2

Nádrž na dažďovú vodu	Vyvýšený bylinkový záhon	Plastový/betónový bazén
Biotop – jazierko	Kurník s výbehom	Betónová príjazdová cesta
Zatrávňovacie dlaždice na príjazdovú cestu	Králikáreň so zelenou strechou	Nízko strihaný anglický trávnik
Strom či ker poskytujúci tieň	Búdka pre kačice	Hliníkový záhradný nábytok
Strom či ker poskytujúci tieň	Hojdacia sieť	Terasa zo vzácneho exotického dreva
Strom či ker poskytujúci tieň	Drevený hmyzí hotel	Kurník bez výbehu
Kompost	Vrbové kreslo	
	Tienidlo	
	Ovocný sad	
	Zeleninový záhon	

POZNÁMKY